

Autor: Mgr. Marcela Šiková

Datum vytvoření: 2. únor 2012

Škola: Základní škola a mateřská škola Jesenice, okr. Rakovník

Předmět: Dějepis

Téma: Jan Lucemburský

Ročník: 7. roč.

Anotace: Materiál lze použít k tématu Lucemburkové na českém trůně.

Očekávaný výstup: Žák vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí. Objasní postavení českého státu v evropských souvislostech.

Klíčová slova: Jan Lucemburský, život, smrt, nástup Karla IV., Bitva u Kresčaku

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rozmařilý život a smrt krále Jana Lucemburského

Potom král Jan Lucemburský... zcela propadne bezuzdnosti, propadne požitkářství, řídí se zvrácenou chutí a shledává se na něm jednání dokonalého tyрана. Hraje v kostky a neplní povinnosti, hněvá se a při hře trpí sprostá slova. V noční době, spokojen leckdy jen jedním sluhou, se potuluje v ulicích a náměstích v Pražském městě; více věnuje pozornost mravům a slovům směšným než zbožným. Zúčastní-li se bohoslužby, né ze zbožnosti, nýbrž dohnán studem před lidmi, neoddává se modlitbám, nýbrž hovorům a smíchu. Jeho slova se pokládají za list na stromě a jeho výsady platí, kolik váží vosk na pečeti.

Lit. Zbraslavská kronika, kniha II, kapitola 6, Praha 1976, str. 320

1. Jak pohlížel na krále prostý lid?
2. Plnil vždy své povinnosti?.....
3. Jaké byly jeho záliby?.....
4. Patřil mezi zbožné občany?.....
5. K čemu se přirovnávají slova českého krále Jana? Vysvětli.....

11.července 1346 se u městečka Rhens na levém břehu Rýna sešli říšští kurfiřti a jednomyslnou slavnostní volbou prohlásili třicetiletého markraběte moravského Karla za krále říše římské... Vzápětí po volbě se Karel IV. Chtěl nechat korunovat. Jenže místo toho musel odejít do války a po boku otce splnit svou rytířskou povinnost. V polovině srpna 1346 už se oba se svými zbrojnými oddíly hlásili ve francouzském hlavním stanu a 26. Srpna pomáhali Filipovi VI. U vesnice Crécy (u Kresčaku) zadržet nápor anglických lučištníků. Bitva, z francouzské strany chybně a váhavě vedená, mohla skončit vítězstvím, kdyby Francouzi na Angličany zaútočili dřív. Neudělali to, a příznivé okolnosti se zvertly v katastrofu. Český král Jan, na obě oči slepý, vyjel na svém oři, řemením připoutaném ke koním dvou přátel, do poslední bitvy života. Dočkal se ještě oslnivého vzestupu nejstaršího ze synů, pokračování Karlovy kariéry však už sledovat nemohl. U Kresčaku zahynul.

Lit. Toulky českou minulostí, Petr Hora, Práce, 1991, str. 150

1. Kdy a kde byl zvolen Karel římským králem?
2. Jaký titul měl Karel doposud?.....
3. Kým byl zvolen?
4. Kterému králi pomáhali otec Jan a syn Karel?
5. Kdy a kde došlo k významné bitvě ?
6. Které státy proti sobě bojovaly?
7. Jak probíhala bitva?
8. Jak zemřel český král Jan Lucemburský?
9. Dožil se Jan Lucemburský zvolení Karla římským králem?

Rozmařilý život a smrt krále Jana Lucemburského

Potom král Jan Lucemburský...zcela propadne bezuzdnosti, propadne požitkářství, řídí se zvrácenou chutí a shledává se na něm jednání dokonalého tyрана. Hraje v kostky a neplní povinnosti, hněvá se a při hře trpí sprostá slova. V noční době, spokojen leckdy jen jedním sluhou, se potuluje v ulicích a náměstích v Pražském městě; více věnuje pozornost mravům a slovům směšným než zbožným. Zúčastní-li se bohoslužby, né ze zbožnosti, nýbrž dohnán studem před lidmi, neodává se modlitbám, nýbrž hovorům a smíchu. Jeho slova se pokládají za list na stromě a jeho výsady platí, kolik váží vosk na pečeti.

Lit. Zbraslavská kronika, kniha II, kapitola 6, Praha 1976, str. 320

1. Jak pohlížel na krále prostý lid? (dokonalý tyran , požitkář)
2. Plnil vždy své povinnosti? (ne)
3. Jaké byly jeho záliby? (hry v kostky, turnaje, boje)
4. Patřil mezi zbožné občany? (ne, pouze ze studu před lidmi se zúčastnil bohoslužeb)
5. K čemu se přirovnávají slova českého krále Jana? Vysvětli. (list na stromě, vosk na pečeti)

11.července 1346 se u městečka Rhens na levém břehu Rýna sešli říšští kurfiřti a jednomyslnou slavnostní volbou prohlásili třicetiletého markraběte moravského Karla za krále říše římské... Vzápětí po volbě se Karel IV. Chtěl nechat korunovat. Jenže místo toho musel odejít do války a po boku otce splnit svou rytířskou povinnost. V polovině srpna 1346 už se oba se svými zbrojnými oddíly hlásili ve francouzském hlavním stanu a 26. Srpna pomáhali Filipovi VI. U vesnice Crécy (u Kresčaku) zadržet nápor anglických lučištníků. Bitva, z francouzské strany chybně a váhavě vedená, mohla skončit vítězstvím, kdyby Francouzi na Angličany zaútočili dřív. Neudělali to, a příznivé okolnosti se zvertly v katastrofu. Český král Jan, na obě oči slepý, vyjel na svém oři, řemením připoutaném ke koním dvou přátel, do poslední bitvy života. Dočkal se ještě oslnivého vzestupu nejstaršího ze synů, pokračování Karlovy kariéry však už sledovat nemohl. U Kresčaku zahynul.

Lit. Toulky českou minulostí, Petr Hora, Práce, 1991, str.150

1. Kdy a kde byl zvolen Karel římským králem? (11.7.1346, Rhens u Rýna)
2. Jaký titul měl Karel doposud? (Markrabě moravský)
3. Kým byl zvolen? (říšskými kurfiřty - pěti ze sedmi)
4. Kterému králi pomáhali otec Jan a syn Karel? (francouzskému králi Filipovi VI.)
5. Kdy a kde došlo k významné bitvě ? (26.8.1346 Kresčak)
6. Které státy proti sobě bojovaly? (Anglie, Francie)
7. Jak probíhala bitva? (Francie pozdě zaútočila)
8. Jak zemřel český král Jan Lucemburský? (slepý v boji jako rytíř)
9. Dožil se Jan Lucemburský zvolení Karla římským králem? (zvolení ano, korunovace ne - proběhla až 21.11. 1346 v Bonnu)

Literatura:

JANOVSKÝ, Julius. Dějiny Čech a Moravy, slovem a dokumenty: učební text pro 9. ročníky základních škol a pro střední odborná učiliště. 1. vyd. Prague: S, 1991. ISBN 80-900-0963-8.

HORA, Petr. Toulky českou minulostí: 2. díl. 1. vyd. Praha: Práce, 1991. ISBN 80-208-0111-1.